

framd. Ikki verður greitt frá, at Sambandsmenn eru fyrstir at nokta Løgtinginum at garantera lán til kommunur, ið ætla at vera uppi í at keypa skip, skip, ið menn, sum hava ligið á landi í fleiri ár og einki vunnið, kunnu sleppa við at forvinna pening til konu og børn at liva av. Heldur ikki verður greitt frá, at Sambandið var við at nokta at taka tvungið lán frá pengamonnum í Føroyum, so hin fátæki fiskimaðurin kundi fáa stór og lagalig lán til sitt skip. Tað vildi heldur spara nær 70 milliónirnar, sum fiskimaðurin, ið vágað hevði livið undir krignum, átti minstan lutin í, heldur ríkimaðurin, ið hevði sitið turrur og vandaleysur heima í Føroyum. Hesar milliónirnar, sum Føroyingar hava vágað og mist livið fyri, verða ikki nýttar til mentunargrunnar heima í Føroyum, tær sindrast heldur fyri vág og vind í hesum handilsskapi, sum »Dimmalætting« og Samuelsen styðja, fluttar til útlandið at keypa skaðiligar vørur og ónyttuvørur fyri. Átalað verður heldur ikki eitt stýri, sum loyvir stórgrosserum at vinna so nógv av hinum fátæka fólkinum í Føroyum, at teir kunna bota 250.000 kr. fyri ólógligan ágoða og tó hava eftir til mangar »mentunargrunnar«, bera høvur høgt og keypa og selja eins og einki var hent.

Ikki verður heldur nevnt, at Samuelsen og Sambandsflokkurin vóru við at veita 100.000 kr. frá Løgtinginum til danskt »fond«. Vit átala ikki hesa gávu, hon fór ivaleyst til gott formál og var ikki til minkan fyri Føroyar — men vit mugu átala og draga fram hetta: sum fellur øllum í eygum, at tá ið okkurt er at lata av landinum, eru Sambandið og »Dimmalætting« kvírr ella eisini taka undir við tí, men tá ið tað fellur niður her, tá ið tað er okkurt, ið nýtast skal til »føroyskt kulturliv«, verja um heimligar dýrgripir, tá verður ein agitatión sett í gongd. Tá tykja øll synd í fátækum fólki, tá er land og Løgting á húsagangi, tá eru menn oyðslusamir og skilaleysir.

Samuelsen segði vist ikki, at hin danski grunnurin, »det omtalte Fond« var »noget svævende og luftigt« og at tað var »fuldt ud berettiget, hvis Befolkningen med Harme vendte sig mod saadanne Udskejelser fra de offentlige Side«. Og tá ið slíkt hoyrist, so er aftur so ófatiligt, at hoyra sama mannin siga í Løgtinginum, at hann nettupp av »nationalum grundum« berjast fyri, at Føroyar ikki verða loystar frá Danmark, og at vit øll eru so góð við føroyskt mál og unna tí at liva. Tí sjálvandi meinast, at liggja vit einsamøll her úti, so kann Onglendingurin fara avstað við okkum, og so verða vit sum Hetlendingar, tá missa vit okkara mál og missa okkum sjálv burtur. Slíkt er at fáa ílt av, tá ið ein hoyrir tað! Øllum má verða

skiljandi, at hvussu so okkara stjórnarstæða verður, so ganga vit til grundar sum fólk, um vit ikki royna tað vit kunna at verja okkum. Eitt lítið fólk sum okkara kann ikki standa seg í nútíðini móti øllum tí streymi, ið rekur inn á tað: Bløð, bækur, radio og fremmindavitjan. Ein sær, hvussu okkara mál, telumál, avskeplast meir og meir. Og á Løgtingi, har sum mest skuldi kravst, stendur ringast til. Har verður talað eitt mál, ið als ikki er føroyskt longur. Og tá ið Løgtingsmenn og bløð okkara taka slíka stæðu til ein grunn, sum skal stuðla og stimbra okkara máli, øllum tí vit hava at varðveita sum serstakt fólk, so man ætlan teirra vera, at vit skulu pinast í hel — ikki beinanvegin, men við og við, doyggja langliga. Tað ið eftir er skal verða ein forn-gripagoymsla, sum útlendskir vit-skapsmenn kunna hava teiti av at kanna eftir.

Føroyskar lærubøkur skula ikki fáast til vega. Børn og unglingar skulu gerast fremmind fyri sínum egna landi og teimum viðurskiftum her eru. Øll teirra venjing skal miða imóti at flyta burtur og taka bústað í øðrum landi. Okkara land skal bara vera eitt venjingarpláss — eins og flúgvuplássini undir krignum — haðani unglingar kunna takast frá at virka aðrastaðni.

Men slík stæðutakan elvir bardaga, og hatta er tann politikkur, ið mest hevur skerpt stríðið millum Danir og Føroyingar og verður at skerpa tað. Vit takast í hesum døgum við at fáa frið í tí politiska stríðnum millum Føroyar og Danmark; men ein slík ljót agitatión, sum birt er móti hesum føroyska mentunargrunninum, kann ikki vera ætlað at leggja hetta stríð — heldur hevur hon í kvittan at økja stríðið, inntil einasti útvegur er at loysa og kvetta øll bond. Og Danir sjálvir — um teir fylgja við tí, ið fyriferst her uppi — mugu duga at siggja tað og eisini duga at siggja, hvar stórir partur av ábyrgdini fyri ófriðin og klandrið eigur at verða lagdur.

Tað er ódámligt og eingin stuttleiki at taka lut í hesum klandri — bløð hava aðrar uppgávur at lúka — men mangan er so háttað, at tað sleppst ikki frá at taka stæðu og geva aftursvar.

Slíkt kundi ikki verið hugsað sær at farið fram í øðrum mentunarlondum. Og tá kallaði seinasti amtmaður okkum fyri eitt »gamelt nordisk Kulturfolk«. Harrin skal víta hvønn, hann hevur meint við.

Aðalfundur

verður í P/f »Samgongd«, Tvøroyri, tann 20. juni 1946 kl. 8 s.p. á A. T.s skrivstovu.

Stjórnin.

Smæran

Tlf. 47, 48, 49, 101.

Vit hava nógvan góðan viðskera, nógv sløg av góðum feitum osti, nógv av ymiskari sild, appelsinmarmeladu, gelé i gløsum og í leysum, nógv av ymiskum kjøtvørur, frískt smør við hvørjun fari, frísk føroysk og dansk egg. Vit hava bara matvørur, sum vit royna at hava nógv av. Enn er ikki alt at fáa sum fyrr, men tað kemur. Tit, sum keypa frá okkum, skulu vera trygg í, at okkara prisir eru sámuligir, sum vit til eina hvørja tíð hava kunnað forsvarað.

Hans F. Jacobsen.

Skipafelagið Føroyar

Telefonir 209 171 274

Tórshavn

Danskar vørur

Seymur, frá 1"—5" stiftir, 1/2" og 3/4" bláseyr.

Vindeygabesløg, við øllum tilhoyri. Hurðar, hongsl og lás.

Máling, fernis, terrils, tjøra, blakfernis og gott gólvklakk.

Lenoleum, gjøgnummynstra.

Aluminiumsgrýtur í ymiskum støddum. Vaskibaljur, tekoppar.

Allir orðrar frá øllum bygðum avgreiðast skjótt og væl.

Tlf. 11

M. Mørk, Vestmanna

AKTIESELSKABET

FØROYA BANKI

HOVEDKONTOR
THORSHAVN

Stiftet 1906

A FDELING:
TRANGISVAAG

Aktiekapital og Reserver Kr. 1.350.000
Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid Kl. 11 — 3.

Lørdag 11 — 2.

Færøsk Margarine

VITA No 1

Vitaminiseret

Færøsk Produkt.

Fint Produkt.

SMØRLÍKI! — MÖLIN — Tlf. 543 (fimm-fýra-trý) Tórshavn